

TÜRKİYE'DE MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME

Investigation of Vocational and Technical High School Research in Turkey: A Systematic Review

Sadık ÇOBAN

Dilek Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2196-0142>

Kayhan ŞEN

Dilek Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3938-2416>

ÖZET

Bir ülkenin gelişmesinin ve ekonomik büyümenin en önemli alt yapılarından biri olarak kabul gören mesleki teknik eğitim tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de uzun yıllar boyunca faaliyet gösteren bir okul türüdür. Ülkemizde yıllar içerisinde farklı isimlerle yoluna devam eden mesleki teknik eğitimin isminde ve içeriğinde değişikliklere gidilmesine rağmen mesleki beceri kazandırmayı amaçlayan bir lise türü olma hedefinden ayrılmamıştır. 2014 yılı itibari ile mesleki ve teknik Anadolu lisesi ismini alan bu lise türü hakkında tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çeşitli araştırmalar yapılmış, bu araştırmalar ışığında mesleki ve akademik beceriler ile donatılmış nitelikli iş gücü sağlanmasına katkıda bulunulmuştur. Bu alanda yapılan araştırmaların türleri, değişkenleri ve yapıldığı şehirler vb özelliklerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma 2015-2021 yılları arasında yapılmış 74 araştırmanın sistematik derleme yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda yapılan yayınların çoğunlukla nicel modelde tarama deseninde oluşturulmuş yüksek lisans tezlerinden meydana geldiği, mesleki ve teknik Anadolu liselerinin staj ve atölye uygulamalarını ana değişken olarak ele alan araştırmaların yetersiz sayıda olduğu, araştırmaların farklı şehirlerde yapılarak Türkiye genelinde ele alındığı görülmüştür. Çalışmaların ağırlıkla tarama modelde yapılması durum tespiti açısından faydalı iken araştırmaların sayısının ve kapsamının artırılması ayrıca yeni araştırmaların deneysel modelde tasarlanarak problem durumlarına çözüm önerileri sunacak yayınların yapılması bu lise türlerinin geliştirilmesi açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki ve Teknik Eğitim, Sistematiik Derleme, Lise

ABSTRACT

Vocational and technical education, which is considered as one of the most important infrastructures of a country's development and economic growth, is a type of school that has been operating for many years in our country as well as all over the world. Despite the changes in the name and content of vocational technical education, which has continued on its way with different names over the years in our country, it has not departed from its goal of being a type of high school aiming to gain professional skills. As of 2014, various researches have been carried out on this type of high school, which has been named as vocational and technical Anatolian high school, in our country as well as in the world, and in the light of these researches, it has been contributed to the provision of qualified workforce equipped with professional and academic skills. This study, which aims to reveal the characteristics of the researches in this field, variables and cities, etc. publications made in the results of the survey mostly created in the scanning patterns in the quantitative models thesis of occurred, professional and technical Anatolian high school internship and the insufficient number of studies involving the workshop application as the main variables have been shown to be discussed in Turkey performing in different cities of the research. While it is beneficial in terms of determining the situation, it is thought that increasing the number and scope of researches and making publications that will offer solutions to problem situations by designing new researches in an experimental model will be beneficial in terms of developing these types of high schools.

Key Words: Vocational and Technical Education, Systematic Review, High School

1. GİRİŞ

Dünya genelinde yaklaşık son 30 yılda ülkeleri geliştirecek olan teknolojilerin ve inovasyonların yapılmasında mesleki eğitimin önemi üzerinde daha çok durulmaya başlanmış ve birçok ülke eğitim sistemini bu noktada kendisini ileriye taşımak için uğraş vermektedir (OECD, 2015). Gelişmiş ülkelere baktığımızda ise özellikle son 20 yıl içerisinde mesleki eğitim veren liselerin iyileştirilmesi, uluslararası bir standartın belirlenmesi ve buradaki öğrencilere tam zamanlı çalışan ücretlendirmesi yapılarak desteklendiği görülmektedir (Tran & Dempsey, 2017). Bu desteğin temelinde zorunluluğun yattığı söylenebilir. günümüzde fazlaca esneklik ve mesleki beceri isteyen ticari yapı başta Avrupa olmak üzere tüm dünyayı genel eğitimin yanında mesleki eğitimin de verildiği bir eğitim anlayışına itmektedir. Bu eğitim anlayışı ile yetiştirilen öğrencilerin bir dizi iş görevinde ve mesleki rollerinde daha kolay ustalaştığı ve ticari beklentinin daha kolay karşılandığı bir gerçeklik olarak kabul görmektedir (Kirpal & Brown, 2007).

Mesleki ve teknik eğitimin nasıl olması gerektiği, hangi becerileri hedef alarak uygulama sürecini yürütme stratejileri ülkelere göre farklılaşmaktadır. Ülkelerin bu kademedeki eğitimlerini değişen teknoloji ve iş gücü beklentisi sebebiyle yıllar içerisinde değiştirmişlerdir (McEneaney & Meyer, 2000). Ülkemize baktığımızda ise Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren kalkınma planlarında yer alan teknolojiye, sanayileşmeye yapılan katkılar ve hedefler sebebiyle mesleki eğitime vurgu yapılmıştır. İlerleyen yıllarda öğrencilerin mesleki eğitim veren kurumlara rağbeti artmıştır. Öyle ki 1990'lı yıllarda her iki öğrenciden birisi mesleki eğitim veren liseleri tercih etmeye başlamıştır. Bu yükselişin ardından ise 1998 tarihinde yapılan katsayı düzenlenmesi ile öğrencilerin yüksek öğrenimine geçişte sahip oldukları katsayı puanlarındaki düşüşe sebep olan bu düzenleme ardından mesleki eğitime gösterilen rağbet de büyük oranda düşüşe geçmiştir. Bu düşüşe engel olmak amacıyla çeşitli projelerle mesleki eğitimin geliştirilmesi için çaba harcanmıştır. Günümüzde Türkiye'deki mesleki ve teknik eğitim kapsamında verilen örgün eğitim, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Çok Programlı Anadolu Liseleri ve Mesleki Eğitim Merkezleri olmak üzere üç okul türünde gerçekleştirilmektedir (Bozgeyikli, 2019).

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseler, akademik ağırlığı daha fazla olan Anadolu teknik programı (ATP) ve mesleki beceri ağırlığı daha fazla olan Anadolu meslek programı (AMP) olmak üzere iki gruba ayrılır (Özer, 2020). Mesleki ve Teknik Anadolu Liseler sahip oldukları eğitim sisteminin temelini öğrencilerin yaparak yaşayarak, stajlar ve atölye uygulamaları aracılığı ile mesleki becerilerini geliştirmeleri olduğu söylenebilir. Bu sebeple de buradaki eğitimin iki kaynağı vardır; okuldaki akademik eğitim ve iş başı deneyimleri. Öğrencilerin yetkin ve üretken çalışanlar olarak yetiştirilebilmeleri için bu iki kaynağın birbirini beslemeleri son derece önemlidir (Choy, 2018).

Eğitimin her kademesinde olduğu gibi mesleki ve teknik Anadolu liselerinde de olumlu okul iklimi öğrencilerin akademi becerileri üzerinde etkili bir faktördür. Bu faktörler arasında çok çeşitli değişkenler yer almaktadır. Bunlardan bazıları öğretmen sorunları, yetkinlikleri ve tutumları, öğrenci yetkinlikleri ve sorunları, müfredat yapısı ve uygulanışı, bunların yanı sıra yöneticilerin demokratik bir tutum ile liderlik etmesi sağlıklı bir eğitim için oldukça önemli kabul edilmektedir (Bölükbaş, 2018; Çakmak, 2016; Demirel Tekşal, 2017; Mermer, 2019). Mesleki ve teknik Anadolu liselerindeki bu konuların mevcut durumları, var olan sorunların tespiti ve çözüm önerileri sunabilen araştırmaların varlığı son derece önemlidir. Bu sebeple bu araştırmanın amacı mesleki ve teknik Anadolu liseleri konu edinen araştırmaların sistematik derleme çalışmasını yaparak alan yazının durumunu gözler önüne sererken eksikliklerin giderilmesi için katkı sağlamaktır.

2. YÖNTEM

Türkiye'de yayımlanan mesleki ve Anadolu liseler ile ilgili akademik çalışmalarını incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu çalışmada, sistematik derleme deseni tercih edilmiştir. Sistematik derleme; belirli bir problem durumunda, o alanda yapılmış tüm araştırmaların taranarak, belirli kriterlere göre örneklem grubuna dâhil edilmesi veya dışlanması ve derlemeye alınacak çalışmaların bulgularının sentezlenmesidir (Higgins ve Green, 2011'den akt., Karaçam, 2013). Bu kapsamda elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

2.1. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'de mesleki ve teknik anadolu liselere ait yapılmış bütün lisansüstü çalışmalar ve arama motoru (Google scholar) üzerinden "mesleki ve teknik anadolu lise" kelimeleri ile yapılan tarama sonucu lisansüstü çalışmaların makaleleri hariç toplam 74 araştırma oluşturmaktadır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular bu kısımda sunulmuştur. Türkiye’de mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili yapılan araştırmaların yayımlandığı yıllara ait betimsel analiz tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaların yayımlandığı yıllara ait yüzde frekans tablosu

Yıl	f	%
2015	6	8,11
2016	13	17,57
2017	10	13,51
2018	12	16,22
2019	24	32,43
2020	9	12,16
Toplam	74	100,00

Tablo 1’de görüldüğü üzere mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili yapılmış araştırmaların %32,43’ü (n=24) 2019 yılında basılmıştır. En az yayın yapılan yıl ise %8,11 (n=6) ile 2015 yılı olmuştur. Görüldüğü üzere mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili yayınlar 2015 yılı itibari ile başlamaktadır. Türkiye’de çeşitli farklı isimlerle devam eden teknik eğitiminin 2014 yılı itibari ile değişikliğe gidilmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu ve Kalkınma Planı ile teknik liselerde isim ve yapı değişikliğine gidilmiştir (Canbal, Kerkez, Suna, Numanoğlu ve Özer, 2020). 2014 yılından itibaren faaliyet gösteren bu liseler ile ilgili araştırmalar paralel bir yol izleyerek 2015 yılından itibaren yayınlanmaya başlamıştır. Bu tarihten itibaren bu konuda yapılan yayınların sayısı hızla artmış ve en yüksek oranı 2019 yılında %32’lik bir oran ile yakalamıştır. 2020 yılında bu oranın %12’ye düşmesi dünyayı etkisi altına alan covid pandemi süreci, araştırmaların aksamasına sebep olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmaların türlerine ait betimsel analiz tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmaların türlerine ait yüzde frekans tablosu

Tür	f	%
Doktora tezi	1	1,35
Makale	16	21,62
Yüksek lisans tezi	57	77,03
Toplam	74	100,00

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaların %77,03’ü (n=57) yüksek lisans tezi iken, %1,35’i doktora tezidir. Buna göre mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile ilgili yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğunu yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. 2014 yılından itibaren eğitim hayatına devam eden bu liselerin mevcut sorunlarının derinlemesine bir bakış ile görülmesi, karşılaşılan problemlere çözüm bulunabilmesi açısından yüksek lisans tezlerinin oranı umut vaadedici olmasına karşın doktora çalışmalarının sadece %1’lik bir kısmı oluşturması düşündürücü bir oran olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmaların yöntemlerine ait betimsel analizler tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaların uyguladıkları yönteme ait yüzde frekans tablosu

Model	f	%
Deneysel model	2	2,70
Tarama modeli	72	97,30
Toplam	74	100,00
Desen	f	%
Karma desen	5	6,76
Nicel desen	60	81,08
Nitel desen	9	12,16
Toplam	74	100,00

Tablo 3’e göre araştırmaların yönteminde kullanılan modellerin %97,3’ünün (n=72) tarama modeli iken %2,70’inin (n=2) deneysel modelde hazırlandığı görülmüştür. Bu araştırmaların kullandığı araştırma desenine bakıldığında ise %81’inin (n=60) nicel desende hazırlanırken %6,76’sının (n=5) karma desen kullanılarak hazırlandığı görülmektedir. Araştırmaların tamamına yakının tarama modelinde olması bu lise türlerindeki mevcut durumun analiz edilmesinde önemli bir rol oynarken deneysel model ile tasarlanan araştırmaların oranının %2 olması endişe verici bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Deneysel

çalışmalar sayesinde mevcut problemlere olası çözüm önerileri sunularak alandaki eksikliklerin giderilmesinde önemli katkısının bu oranda olması düşündürücüdür. Ayrıca mevcut durumun analizinde derinlemesine veri elde etmekte oldukça kıymetli olan nitel desenli araştırmaların da sadece %12'lik bir kısmı alması mevcut durumun derinlemesine analizinde eksiklik olarak yorumlanabilir.

Araştırmaların ana değişkeni olarak ele aldıkları kavramlara ait betimsel analiz tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Araştırmaların ana değişkenleri ait yüzde frekans tablosu

Değişken	f	%
Atölye uygulamaları	2	2,70
Müfredat	10	13,51
Öğrenciler	36	48,65
Öğretmenler	15	20,27
Staj	3	4,05
Stajyer öğretmen	1	1,35
Yönetici ve öğretmen	3	4,05
Yöneticiler	4	5,41
Toplam	74	100,00

Tablo 4'e göre araştırmaların farklı değişkenleri vardır ve bu değişkenler içerisinde en çok (%48,65; n=36) öğrenciler, en az (%1,35; n=1) stajyer öğretmenler bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. Tablo 3'te de görüldüğü üzere mesleki ve teknik Anadolu liselerini inceleyen araştırmaların esas değişkenleri geniş bir yelpaze olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer eğitim basamaklarında olduğu gibi en yüksek oranı alan değişkenler öğrenci, öğretmen ve müfredat olurken mesleki ve teknik lisenin kuruluş amacını da ifade eden mesleki becerilerin kazandırılması konusunda son derece önemli olan staj ve atölye uygulamaları (Karataş, 2017; Yurtoğlu, 2015) konuları bu ana değişkenlerin ardından gelmektedir. Bu durum staj ve atölye uygulamalarının içeriği ve problemlerin çözümü konusuna değinildiğini göstermek ile birlikte bu oranın %5'in altında olması bu alanlardaki araştırma sayısı eksikliğini de gözler önüne sermektedir.

Araştırmaların konularına ait betimsel analiz tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Araştırmaların araştırma konularına ait yüzde frekans tablosu

	f	%
İş sağlığı ve güvenliği	8	10,81
Müfredat yeterliliği	13	17,57
Öğrenci becerileri	8	10,81
Öğrenci mesleğe yönelik algısı	10	13,51
Öğrenci sorunları	11	14,86
Öğretmen sorunları	8	10,81
Staj	5	6,76
Yöneticilik becerileri	11	14,86
Toplam	74	100,00

Tablo 5'e göre araştırmaların %17,57'sinin (n=13) mesleki ve Anadolu liselerin müfredatlarının yeterliliğini konu edindiği, %14,86'sının (n=11) yöneticilik becerileri ve yine %14,86'sının (n=11) öğrencilerin yaşadıkları sorunları araştırmaya yönelik olduğu görülmektedir. Staj uygulamasını konu edinen araştırmaların oranı ise %6,76 (n=5) olduğu görülmektedir. Araştırmaların ele aldıkları konuların dağılımında en yüksek oran müfredat yeterliliği üzerinedir. Mesleki ve teknik Anadolu liseleri genel liselerden müfredat yönünden ayrılmaktadır. Genel liselerdeki akademik beceri ve yetkinliğin dışında bu teknik liselerde sektörün talep ettiği mesleki beceri ve yetkinliğe sahip öğrenci yetiştirmeyi hedefleyen müfredat kullanılmaktadır (Somuncu, 2020; Şavran, 2017). Öğrencilerin beceri düzeyleri, sorunları, mesleğe yönelik algıları akademik başarıları üzerinde önemli rol oynamaktadır. Özellikle mesleki ve teknik Anadolu liselerini tercih etmekte mesleki algının yeri oldukça büyüktür. Çocuklar toplum içerisinde saygın bir mesleği tercih etmeye meyillidirler (Demir, 2017). Mesleki ve teknik Anadolu liselerinin toplumdaki algısı bu okulların tercih edilmesinde son derece önemli bir rol oynamaktadır (Uzun, 2016). Akademik ve mesleki başarı için öğrencilerin okula bağlılık geliştirmeleri de gerekmektedir. Bu bağlılığın düzeyi okulda karşılaşılan sorunlardan etkilenmektedir (Ekşioğlu, 2020). Görüldüğü üzere nitelikli bir eğitim verilmesinde son derece önemli olan bu konuların araştırmalar tarafından ele alınmış olması sevindirici bir

durumken öğrenci becerilerini, staj ve iş sağlığı güvenliği konularını ele alan araştırma sayılarının yetersizliği düşündürücüdür.

Araştırmaların çalışma grubu veya örneklemine ait betimsel analizler tablo 6’da ele alınmıştır.

Tablo 6. Araştırmaların çalışma grubu veya örneklemine ait oluşturulduğu illere ait yüzde frekans tablosu

Araştırmada çalışılan il	f	%
Adana	1	1,35
Aksaray	1	1,35
Ankara	6	8,11
Antakya	1	1,35
Balıkesir	1	1,35
Bayburt	1	1,35
Belirtilmeyen	2	2,70
Bolu	2	2,70
Bursa	2	2,70
Çanakkale	3	4,05
Çorum	1	1,35
Denizli	2	2,70
Düzce	2	2,70
Erzurum	1	1,35
Eskişehir	4	5,41
Gaziantep	3	4,05
Gümüşhane	1	1,35
İstanbul	20	27,03
İzmir	1	1,35
Kahramanmaraş	2	2,70
Kayseri	2	2,70
Konya	1	1,35
Manisa	1	1,35
Mersin	2	2,70
Muğla	1	1,35
Osmaniye	1	1,35
Sakarya	3	4,05
Samsun	1	1,35
Tokat	1	1,35
Trabzon	1	1,35
Van	1	1,35
Yalova	1	1,35
Zonguldak	1	1,35
Toplam	74	100,00

Tablo 6 incelendiğinde mesleki ve Anadolu liseleri hakkında yapılan araştırmaların %2,7’si (n=2) araştırmanın gerçekleştirildiği ile dair net bilgi vermemekle birlikte A:6 “Ege Bölgesinde bulunan bir il” bu bilgiyi veren araştırmaların 32 farklı ilde gerçekleştirildiği görülmektedir. Araştırmaların %27’si (n=20) İstanbul ilinde, %8,1’i (n=6) Ankara ilinde ve %5,4’ünün (n=4) Eskişehir ilinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere 74 araştırma 33 farklı şehirdeki çalışma grubu veya örneklem ile gerçekleştirilmiştir. Bu durum geniş bir coğrafi kesimden farklı sonuçların elde edilmesini sağlamakla birlikte nüfusu fazla olan İstanbul ve Ankara illerindeki araştırma sayısının fazlalığı olağan olarak kabul edilebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Mesleki ve teknik eğitim iş piyasası açısından oldukça kıymetli olan akademik ve mesleki becerilerin kazandırılmasında önemli rol oynamaktadır (Bagale, 2015). Nitelikli iş gücü için mesleki ve teknik eğitiminde nitelik sahibi bir eğitim ekosistemi halinde sunulması gerekliliği alan yazında sıklıkla vurgulanmıştır (Marhuenda-Fluixá, 2019). Bu öneme paralel olarak ülkemizde bu alanda yapılan araştırmaların betimsel özelliklerini gözler önüne sermeyi amaçlayan bu sistematik derleme çalışması ile elde edilen sonuçlar bu kısımda ele alınmıştır.

Araştırmanın sonucunda 2014 yılı itibari ile isim ve içerik değişikliğine giden mesleki eğitimin bir kolu olan mesleki ve teknik Anadolu liselerinin yıllar içerisinde araştırmalara konu olma oranlarının hızla arttığı görülmüştür. Yapılan araştırmaların büyük bir çoğunluğunun nicel modelde ve tarama deseninde kurgulanması genel çerçevenin belirlenmesinde önemli bir rol oynarken bu çerçevenin derinlemesine ilerlemesini destekleyecek nitel ve karma modellerin kullanım oranlarının düşüklüğü alan yazın için bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Bu hususta yapılacak olan araştırmaların bu eksikliği gidermeyi hedeflemesi önerilmektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucuna bakıldığında eğitim kademelerini konu edinen araştırmalara paralel olarak öğretmen ve öğrenci sorunlarının, müfredat içeriklerinin bu lise türünü hedefleyen araştırmalarında ilgi noktası olduğu, bu konuların yanı sıra staj konusuna da değinildiği görülmüştür. Mesleki eğitimin iş başında eğitim ile yakından ilişkili olması staj ve atölye çalışmalarının bu eğitimin önemli bir parçası haline getirdiği bilinmektedir. Buna karşı bu konuları ele alan araştırmaların sayısındaki azlık dikkat çekmektedir. İş başı eğitimlerin önemli bir konusu olan iş sağlığı ve güvenliği konusu da bazı çalışmalarda ele alınmasına karşın yeterli sayıda araştırmanın konusu olamamıştır. Bu sebeple staj, atölye uygulamaları ve iş sağlığı ve güvenliği konularında yapılan araştırma sayılarının artırılması önerilmektedir.

Öğrencilerin mesleki ve teknik Anadolu liselerinin tercih etmelerinin teşviki için mezun olduktan sonra istihdam sorunları ve yüksek öğrenim imkanları hakkında gerekli yasal düzenlemelerin yapılması da önerilmektedir. Eğitim kalitesinin artırılması için öğretmen, öğrenci, müfredat ve istihdam konularında yapılan araştırmaların artması ve eksikliklerin giderilmesi mesleki eğitimin hak ettiği değeri kazanması ve ülke kalkınmasına destek sağlaması açısından son derece önemli olduğu unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

Makale çalışma grubu kapsamında taranan kaynaklar;

Akın, R. (2019). Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Muhasebe Ve Finansman Alanı Öğrencilerinin İşletmelerde Beceri Eğitimi Uygulamasında Karşılaştığı Sorunlar Ve Çözüm Önerileri Van İlinde Uygulama. Yüksek Lisans Tezi. Van Yüzüncü Yılı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Alagöz, E. (2018). İstanbul İlinde Özel Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyo Demografik Özelliklerinin Gelecek Beklentileri Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Alagöz, T. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Dil Öğrenimindeki Güdüyeyici Oryantasyonları Ve Öz-Düzenlemeli Öğrenme Stratejisi Kullanımları Üzerine Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. Çag Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Alan, F. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Uygulanan Yeni İngilizce Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Alp, F. B. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Matematik Başarılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Altok, S. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin İşle Bütünleşme ve Yöneticilerin Liderlik Davranışlarına Yönelik Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aratoğlu, C. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesinde Ve Meslek Yüksekokulunda Açıcılık Eğitimi Alan Öğrencilerin Gıda Güvenliği Konusundaki Bilgi Ve Uygulama Düzeyleri (Doctoral Dissertation, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Aydoğan, B. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu, Muhasebe Eğitiminden Beklentiler Ve Karşılaşılan Sorunlar: Çorum İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Babaoğlu, Z. (2020). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin İş Sağlığı Ve Güvenliği Algı Düzeyinin Belirlenmesi (Trabzon Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Bakaroğlu, Ö., & Tokuç, B. (2019). Bir Mesleki Teknik Anadolu Lisesi Sağlık Alanı Öğrencilerinin Mesleki Riskler Konusunda Bilgi Düzeyleri. 3. International 21. National Public Health Congress.

- Balcı, İ. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Görevyapan Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Ve Örgütsel Bağlılık Seviyelerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bayguş, D. (2019). Bir Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Bilgi Düzeyi Ve İş Kazaları Sıklığı. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bektaş, E. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinin Motorlu Araçlar Teknolojisi Alanı Hareket Kontrol Sistemleri Atölye Uygulamaları Eğitiminin İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönünden İncelenerek Programlanması Ve Bilgi İşlem Yapraklarının Hazırlanması. Yüksek Lisans Tezi. Gedik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bölükbaş, R. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin 'Mutfak Uygulamaları' Dersine Yönelik Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bulut-Solak, B., Gazi, E., & Kılınç, C. Ç. (2019). Ortaöğretim Kademesindeki Turizm Öğrencilerinin Sektöre Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi: Tarsus Ashabı Kehf Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Örneği. Journal Of Tourism And Gastronomy Studies, 2774, 2788.
- Çakır, N. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Muhasebe Eğitiminin Türkiye Muhasebe Standartları İle Uyumlaştırılması Ve Bir Uygulama. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Çakır, S. (2019). Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okula Bağlılığı İle Sınıf İçi Çatışma Yaşama Nedenleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Çakmak, B. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinin Yönetiminde Karşılaşılan Problemler Ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Çekiç, B. (2016). Bahçelievler İlçesinde Görev Yapan Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Yöneticiliğe Bakış Açuları Ve Yönetici Olma İstekleri. Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi, (44).
- Çelik, E. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri İle Anadolu Liselerinde Görev Yapan Okul Müdürlerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Demokratik Tutum Ve Davranışlarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelik, G. (2018). Lise Binalarındaki Dolaşım Alanlarında Grafik Tasarım Elemanlarının Kullanımı Ve Analizi: Kayseri Ahi Evran Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Çınar, U. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışlarının Öğretmen Algılarına Göre İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Çintiriz, Ş. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Kültür Dersi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyinin Tespiti: Beşiktaş İlçesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Dağ, A. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okula Uyum Süreçleri Hakkında Nitel Bir Araştırma. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi, 7(3), 1995-2012.
- Demir, Ü. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Algısı: Ortaokul 8. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Eğitimde Kuram Ve Uygulama, 13(2), 316-342.
- Demir, Ü. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Meslek Yüksekokulu Özelinde Yükseköğrenim Tercihlerinin İncelenmesi: Çanakkale İli Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi 12. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 21(2), 132-148.
- Demir, Ü., & Cevahir, H. (2020). Algoritmik Düşünme Yeterliliği İle Problem Çözme Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Örneği. Kastamonu Eğitim Dergisi, 28(4), 1610-1619.

- Demirel Tekşal, S. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin İşletmelerdeki Beceri Eğitimlerinin Etkililiğine İlişkin Öğrenci, Öğretmen Ve Sektör Temsilcilerinin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Deniz, L., & Karbeyaz, A. S. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinde Okul Tükenmişliği. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(4), 735-755.
- Düzgün, M. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Turizm Eğitimi Almakta Olan Öğrencilerin Turizm Sektörüne Yönelik Görüşleri İle Kariyer Değerleri Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması . Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Ekşioğlu, E. (2020). Örgütsel Vatandaşlık Ve Duygusal Bağlılık Konusunda Öğretmen Görüşleri Arasındaki İlişki: Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa. Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü.
- Erkal, Z. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Şiddet Eğilimleri Ve Öğrencileri Şiddete Yönlendiren Çevre Faktörleri. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eroğlu Bozkurt, B. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlerinin İnovasyon Yeterlilikleri İle Okulların Yenilikçilik Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi. Eğitim Enstitüsü.
- Girgin, Ü. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerine Devam Etmekte Olan Kız Ve Erkek Öğrencilerin Çatışma Nedenleri . Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gündoğan, B. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinin Motorlu Araçlar Teknolojisi Bölümü Otomotiv Elektromekanik Teknolojisi Atölyesi İş Ve İşlem Basamaklarının İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönünden İncelenmesi Ve Programlanması. Yüksek Lisans Tezi. Gedik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Gürsoy, H. K. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri İle Anadolu Liselerinin Dokuzuncu Sınıf Türk Edebiyatı Dersi Şiir İnceleme Yöntemi Konusu Hedeflerine Ulaşma Düzeylerinin Karşılaştırılması: Bayburt - Merkez Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Hamit, Ö. (2017). Stajyer Öğretmenlerin Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Okul Müdürleri, Öğretmen Ve Öğrencileri Hakkındaki Algılarının İncelenmesi: Fenomenolojik Yaklaşım. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), 1050-1094.
- Irmak, İ. (2020). Gümüşhane Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin İş Güvenliği Algısının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gümüşhane Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü
- Islak, Y. (2017). Turizm Eğitiminde Beceri Eğitimi Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlar: Türkiyedeki Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Yöneticileri Üzerinde Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İnciroğlu, T. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri İle Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi: Kahramanmaraş'ta Bir Alan Araştırması. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Kara, M. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Görev Yapan Teknik Öğretmenlerin İş Sağlığı Ve Güvenliği Bilgi Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi. Gedik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Karagül, T. N. (2018). Turizm Eğitimi Alan Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin İşletme Beceri Eğitimine Yönelik Algıları: Muğla Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Karakuş, H. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimi: Kahramanmaraş Örneği . Yüksek Lisans Tezi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Karataş, B. (2017). İşletmelerde Staj Yapan Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Sorunlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Karcı, M. M. (2016). Öğrenci Gözüyle İdeal Öğretmenin Özellikleri: Gazi Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Örneği. Milli Eğitim Dergisi, 45(209), 80-101.

- Karkacier, A., & Hamamcı, H. N. (2020). Türkiye'de Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu: Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Bir Araştırma. *Muhasebe Ve Denetime Bakış*, 20(60), 275-295.
- Kaynakçı, C., & İsmet, B. O. Z. Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Tarımla İlgili Alanları Seçen Öğrencilerin Profili Ve Alan Seçimlerini Belirleyen Faktörler. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(3 100. Yıl Eğitim Sempozyumu Özel Sayı), 16-34.
- Kısaç, İ., Başerer, D., Başerer, Z., & Kaman, M. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Alan Ve Dal Seçiminde Karşılaştığı Sorunlar Konusunda Okul Yöneticilerinin Görüşleri (Ankara Ve Kastamonu Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 46(215), 209-223.
- Kutlu, O. (2020). Türkiye'deki Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Verilen Eğitimin Muhasebe Mesleğine Uygunluğunun İncelenmesi Manisa Örneği. *Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.*
- Mermer, M. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinde Dağıtımçı Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri (Ankara İli Örneği). *Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.*
- Özdemir, A. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Değişime Karşı Dirençleri İle Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişki: Bakırköy İlçesi Örneği. *Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü*
- Özdemir, G., & Şahin, S. (2020). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri Yöneticilerinin Teknik Liderlik Becerilerinin Geliştirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 63-79.
- Öztürk, Z. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okula Yabancılaşmaya Yönelik Görüşleri Ve Mesleki Eğitime Yönelik Tutumları. *Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Sakallı, Ü. (2019) Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Türkiye Muhasebe Standartları (Tms/Tfrs) İle Uyumluluğunun Sağlanması Ve Bu Lise Türünde Görev Yapan Muhasebe Ve Finansman Öğretmenleri Üzerine Bir Araştırma. *Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi.*
- Savaş, A. E. (2020). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Mesleki Karar Düzeyleri İle Bilişsel Esneklik Ve Duygusal Özerklik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Master's Thesis, Bursa Uludağ Üniversitesi).
- Somuncu, A. (2019). Mesleki Ve Teknik Liselerde Yeni Oluşturulan Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Alan Eğitiminin Değerlendirilmesi. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(1), 81-108.
- Şavran, E. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmen Ve Öğrencilerinin İngilizce Öğretim Programının Etkililiğine İlişkin Algıları: Osmaniye İli Örneği. *Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Şen, D. (2018). Denizli Erbakır Fen Lisesi İle Necla Ergun Abaloğlu Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinde Riskli Sağlık Davranışları . *Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Şendurur, U. (2020). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Eğitiminden Beklentiler Ve Karşılaşılan Sorunlar: Ağrı Ve Erzurum İllerinde Bir Araştırma. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, (86), 97-110.
- Tanrıverdi, M. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinin Örtük Program Kapsamının Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Tarhan, G. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Uygulanmakta Olan İşletmelerde Beceri Eğitiminin Yönetimine İlişkin Öğretmen Ve İşveren Görüşleri. *Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü*

Uğur, C. (2018). Beden Eğitimi Dersi Alan Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Duygu Düzenleme Güçlükleri İle Sosyo-Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Antakya Örneği . Yüksek Lisans Tezi. Çığ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uğur, S. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Okuyan Ergenlerin Riskli Sağlık Davranışlarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Uysal, M. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesinde Çalışan Öğretmenlerin Eğitimde Teknoloji Kullanım Tutumları Ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi (Küçükçekmece Örneği). Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uzun, C. (2016). Bir Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okul Kültürü Algıları. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yavuz, P. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlerinin Yönetim Tarzı İle Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yavuz, U. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Eğitim Gören Öğrencilerin Psikolojik İyi Olma Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (İstanbul İli Ümraniye İlçesi) (Master's Thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Yazgan, Ç., Ü. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Sosyal Hareketliliğine İlişkin Profilleri: Eskişehir İli Örneği. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yeşil, S. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri Ve Benlik Gelişimi Açısından Akran Kıyaslaması: Denizli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yeşilyurt, Ü. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinin Motorlu Araçlar Teknolojisi Bölümü Araç Teknolojisi Atölyesi İş Ve İşlem Basamaklarının İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönünden İncelenmesi Ve Programlanması. Yüksek Lisans Tezi. Gedik Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yıldız, B. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri Okul Müdürlerinin Etik Liderlik Davranışları Gösterme Düzeylerinin İncelenmesi(Bursa İli Gemlik İlçesi Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yılmaz, D. (2019). İş Doyumunun Motivasyona Etkisi: Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmenleri Üzerinde Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Yurtoğlu, Ü. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Staj Yapan Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Yolları (Doctoral Dissertation, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Makale yazımında kullanılan kaynakça

Bagale, S. (2015). Technical education and vocational training for sustainable development. Journal of Training and Development, 1, 15-20.

Bozgeyikli, H. (2019). Mesleki ve teknik eğitimin geleceği. *İLKE Geleceğin Türkiye'si Analiz Raporu*, (2).

Bölükbaş, R. (2018). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin 'Mutfak Uygulamaları'

Canbal, M. S., Kerkez, B, Suna, H. E., Numanoğlu, K. V. ve Özer, M. (2020). Mesleki ve teknik ortaöğretimde paradigma değişimi için yeni bir adım: Eğitim programlarının güncellenmesi. Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama, 11(21), 1-26.

Choy, S. (2018). Integration of learning in educational institutions and workplaces: An Australian case study. In *Integration of vocational education and training experiences* (pp. 85-106). Springer, Singapore.

Çakmak, B. (2016). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinin Yönetiminde Karşılaşılan Problemler Ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Demir, Ü. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Algısı: Ortaokul 8. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Eğitimde Kuram Ve Uygulama, 13(2), 316-342.

- Demirel Tekşal, S. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin İşletmelerdeki Beceri Eğitimlerinin Etkililiğine İlişkin Öğrenci, Öğretmen Ve Sektör Temsilcilerinin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Ekşioğlu, E. (2020). Örgütsel Vatandaşlık Ve Duygusal Bağlılık Konusunda Öğretmen Görüşleri Arasındaki İlişki: Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa. Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü.
- Karataş, B. (2017). İşletmelerde Staj Yapan Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Sorunlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Kirpal, S., & Brown, A. (2007). The individualisation of identification with work in a European perspective. In *Identities at work* (pp. 285-314). Springer, Dordrecht.
- Marhuenda-Fluixá, F. (2019). *The School-Based Vocational Education and Training System in Spain*. Springer Singapore.
- McEaney, E.H. & Meyer, J.W. (2000). The content of the curriculum. An institutionalist perspective. In M.T. Hallinan (Ed.), *Handbook of the Sociology of Education* (pp. 189–211). New York: Springer.
- Mermer, M. (2019). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinde Dağıtım Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri (Ankara İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- OECD. (2015). *Education at a glance 2015*. Paris: Organization for Economic Co-operation and Development. Retrieved January 15, 2016, from http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/education-at-a-glance-2015_eag-2015-en#page1
- ÖZER, M. (2020). Türkiye'de Mesleki Eğitimde Paradigma Değişimi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 40(2).
- Somuncu, A. (2019). Mesleki Ve Teknik Liselerde Yeni Oluşturulan Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Alan Eğitiminin Değerlendirilmesi. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(1), 81-108.
- Somuncu, A. (2020). Türkiye'de Mesleki Eğitim ve İstihdam-Hayaller Beyaz Olsa da Gerçekler Mavi Yaka. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(1), 177-194.
- Şavran, E. (2017). Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğretmen Ve Öğrencilerinin İngilizce Öğretim Programının Etkililiğine İlişkin Algıları: Osmaniye İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tran, L. T., & Dempsey, K. (2017). Internationalization in VET: An overview. *Internationalization in Vocational Education and Training*, 1-15.
- Uzun, C. (2016). Bir Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okul Kültürü Algıları. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yurtoğlu, Ü. (2015). Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Staj Yapan Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Yolları (Doctoral Dissertation, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).